

Seat No. : _____

DE-110

December-2017

M.Ed., Sem.-I

Educational Studies

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - I

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં લખો : 20
 - (1) ‘માનવીના વિકાસમાં શિક્ષણનો અગત્યનો ફાળો છે.’ આ વિધાનની ચર્ચા ભારતીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં કરો.
 - (2) શિક્ષણની ટેકનોલોજી અને સમાજશાસ્ત્ર સાથેના સંબંધની વિગતે ચર્ચા કરો.
 - (3) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ સમજાવી, અધ્યયન અધ્યાપનમાં શિક્ષણના મનોવિજ્ઞાનની વિગતે ચર્ચા કરો.
2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10
 - (1) પાશ્ચાત્ય તત્ત્વચિંતકોના દૃષ્ટિકોણથી વ્યક્તિ વિકાસને સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) પરા અને અપરાવિદ્યાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) ભવિષ્યના શિક્ષકની ભૂમિકા ટૂંકમાં જણાવો.

(B) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5

 - (1) શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનના સ્વરૂપ અંગે જહોન ડ્યૂઈનો શો મત છે ?
 - (2) શિક્ષણના કોઈ બે ઘટકો જણાવો.
 - (3) શિક્ષણની ફિલસૂફીમાં હાથ ધરી શકાય તેવો એક સંશોધનનો વિષય લખો.
 - (4) સર્વાંગી શિક્ષણ એટલે શું ?
 - (5) ભવિષ્યના શિક્ષણના વર્ગખંડોનું નામ આપો.

વિભાગ – II

3. નીચેના ત્રણમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 20
- (1) તૈતેરીય ઉપનિષદના શિક્ષણ ચિંતનની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી કરો :
- * પાયાની વિચારધારા
 - * શિક્ષણ પદ્ધતિ
- (2) લોકશાહી એટલે શું ? લોકશાહી સમાજમાં શિક્ષણની અગત્યતા સ્પષ્ટ કરો.
- (3) મુદ્દાસર નોંધ લખો :
- * ખાનગીકરણ અને શિક્ષણ
 - * વૈશ્વિકરણ અને શિક્ષણ
4. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10
- (1) NCFની અગત્યતાની ચર્ચા શિક્ષક-પ્રશિક્ષણને ધ્યાનમાં લઈ કરો.
- (2) ટૂંકનોંધ લખો : ઉદારીકરણ અને શિક્ષણ
- (3) મેકોલે મિનિટ્સની ભલામણો શિક્ષણના સંદર્ભમાં જણાવો.
- (B) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5
- (1) સ્થાનીકરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (2) ઉપનિષદનો અર્થ આપો.
- (3) લિંકનના પત્રમાંથી પ્રસ્થાપિત થતું એક મૂલ્ય જણાવો.
- (4) લોકશાહીમાં શિક્ષણની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (5) NCTEનું પૂરું નામ જણાવો.
-

Seat No. : _____

DE-110

December-2017

M.Ed., Sem.-I

Educational Studies

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Read the questions carefully and answers to the point.
(2) Figure to the right indicate full marks.

PART – I

1. Answer any **two** : (about **750** words) **20**
- (1) 'Importance of Education in Human Development' discuss this statement under Indian view.
- (2) Discuss the relation between Technology and Sociology of education in detail.
- (3) Explain Educational Psychology and discuss in detail Educational Psychology in the context of learning and teaching.
2. (A) Answer any **two** out of three of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) Clarify the human development on views of Western Philosophers.
- (2) Clarify the concept of Para and Apra Vidya.
- (3) State the role of future teacher in short.
- (B) Give the answers in short : **5**
- (1) What is opinion of John Dewey for the form of Educational Philosophy ?
- (2) State any two criteria of education.
- (3) Write one research problem which can be taken in philosophy of Education.
- (4) What is complete education ?
- (5) Give the name of classroom in future education.

PART – II

3. Answer any **two** : (about **750** words) **20**
- (1) Discuss philosophy of Taittiriya Upanishad keeping in mind the following points :
- * Fundamental thoughts
 - * Teaching Method
- (2) What is Democracy ? Clarify the importance of education in Democratic Society.
- (3) Write note in pointwise :
- * Privatization and Education
 - * Globalization and Education
4. (A) Answer any **two** : (about **125** words) **10**
- (1) Discuss the importance of NCF in the context of teaching-training.
- (2) Write short note : Liberalization and education.
- (3) State the recommendation of Macaulay's Minutes about education.
- (B) Give answers in short : **5**
- (1) Clarify the concept of Localization.
- (2) Give the meaning of Upanishad.
- (3) Give one principle of involved in the letter of Lincoln.
- (4) State two limitations of Education in Democracy.
- (5) Full name of NCTE.
-